

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so v zadnjih petih tednih poslali: Gospod Fran Prislan v Braslovčah 2 gld. 62 kr.; gosp. Ivan Pignatari v Črničah pri Gorici iz nabiralnika 2 gld. 40 kr.; g. Rajko Arce v Ljubljani 1 gld.; g. K. Fiegel v Tržiči na Primorskem 2 gld.; slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani zbirko darov v mesecih juliji, avgustu in septembru v znesku 651 gld. 11 kr.; podružnica na Greti 6 gld. 20 kr.; šentpeterska moška in ženska podružnica v Ljubljani skupaj 420 gld.; g. Ivan Šapla v Šturiji iz nabiralnika 2 gld. 50 kr.; kamniška ženska podružnica 37 gld. 30 kr.; podružnica za Stičino, Višnjo Goro, Št. Vid in Krko 100 gld.; vipavska podružnica 27 gld.; podružnica v Žalci iz nabiralnika 5 gld.; č. gosp. Viktor Steska, kapelan v Kočevji, 2 gld.; g. prof. M. Pletersnik v Ljubljani 1 gld.; gospodična Ludivika Košenini v Mokronogu 1 gld.; g. Jos. Sancin v Predloki 1 gld. 20 kr.; č. g. Jos. Rozman, kapelan v Sp. Dravbergu, 12 gld., nabranih za velikovsko šolo med rodoljubi v Slov. Gradci; šišenska podružnica 280 gld. (med temi je 100 gld. pokroviteljnine od gosp. Jakoba Matjana, posestnika v Zg. Šiški, in 50 gld. kot drugi del podružnične pokroviteljnine); iz nabiralnika g. Fr. Bratina v Ajdovščini 3 gld. 40 kr.; č. g. J. Virant v Mokronogu iz nabiralnika „pri Lipi“ 6 gld. 20 kr.; č. g. Ivan Zagorjan, župnik v Radečah, 2 gld.; N. N. strojevodja v radeški papirnici, 1 gld.; ženska podružnica v Sežani po gdč. Mariji Skrinjar 124 gld. 21 kr.; „prijatelj naše družbe“ v Tržiči 5 gld. 15 kr.; podružnica za konjiški okraj iz nabiralnika „pri Slonu“ 8 gld.; slavno upravnništvo „Mira“ v Celovci zbirko 741 gld. 65 kr.; blagosrečna rodoljuba g. Vinko Majdič, veletržec v Kranji in g. Ivan Perdan, veletržec v Ljubljani, vsak 100 gld.; podružnica v Žalci 45 gld. gosp. Ivan Milohnoja v Kamniku iz nabiralnika v gostilni pri Kendi 3 gld. 40 kr. in iz onega v gostilni pri „Sokolu“ 1 gld. 76 kr.; „prijatelj naše družbe“ v Tržiči zopet nabral 3 gld. 65 kr.; podružnica v Brežicah 100 gld. pokroviteljnine in moška podružnica v Trstu je v mesecih septembru in oktobru nabrala darov 123 gld. 85 kr. — Bog blagoslovi vse milosrčne darovalce!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Na novomeški gimnaziji se je za prvi razred dovolila paralelka.

— Kupčevalca z dekleti, nekega Mojzesa Schiffmanna je prišla te dni na južnem kolodvoru tukajšnja policija. Schiffmann je imel pri sebi dve dekleti, katere je baje kupil za 420 gld. nekje v Zagrebu iz namena, da jih odvede ne ve se kam. Na ljubljanskem kolodvoru je edna teh ujetnic prosila policaja, da naj ju oprosti. Schiffmann je na to ponudil policaju 50 gld., katerih pa ta ni sprejel, temveč je ponudnika aretoval. Dekleti so izpustili.

— Na zadnji veliki Elizabetin semenj v Ljubljani se je prignalo 946 konj in volov, 645 krav in 57 telet, skupaj 1648 glav. Kupčija je bila posebno za govejo živino jako živahna.

Semenj v Črnomlju, ki je vsako leto v torek po kvaterni nedelji, in bi letos padel ravno na dan pred svetim dnevom dne 24. decembra, se je preložil na dan 17. decembra 1895. leta.

— Nesreče. V Spodnji Šiški pal je posestnik po domače Miklavžek samo 4 metre visoko tako nesrečno s kozolca, da je na mestu mrtev obležal. — V Zgornjih Dolah pri Škocijanu je pala z drevesa 30letna Ana Zagorc. Poškodovala se je tako, da je drugi dan umrla. — Sedemletni sin Jakob Vovk iz Suhorja pri Postojni se je igraje s samokresom ustrelil v nogo tako, da je še isti dan umrl.

— Ustrelil se je minole dni neki infanterist 27. pešpolka. Uzrok samomoru ni znan.

Posledica borznega kraha.

Dne 9. t. m. bil je velik polom na dunajski borzi. Širile so se vznemirljive novice o evropskem položaju. Kazalo je, da je velika svetovna vojska že pred durmi. Govorilo se je, da je Angleška že Turčiji izročila ultimatum, da so Rusi pripravljeni, da prestopijo turško mejo. Pripovedovalo se je o nasprotji mej velevlastmi zaradi orijentskega vprašanja. Papirji so hitro padali. Vse te govorice so bile izmišljene ali pretirane. Sedaj, ko je minul strah, je jasno, da se je od neke strani nalašč provzročil ta strah in konec vsega je bil, da so Rotšildi, ki znajo take dneve uprizoriti in porabiti, za nekaj milijonov bogateji, dočim so mnogi drugi postali iz bogatinov berači.

Koliko polomov je prouzročil ta krah, se ne ve. Marsikoga, ki je dosedaj veljal za premožnega, ni več na borzo, ker ne more več poravnati svojih dolgov. Minoli teden v petek se je v dunajskem pratru ustrelil bankir F. A. Freund, ki je tudi bil žrtva omenjenega dne. Pokojnik je bil posestnik menjalnice in izdajatelj finančnega lista „Fortuna“, torej mož, ki je veljal za izvedenega v borznih stvareh in je tudi drugim dajal svete. Našel je umirajočega neki policijst in spoznal ga je v pratru ravno sprehajajoči se borzijanec, kateri je bil pa srečnejši, da ga ni ugonobil omenjeni dan. Freund je bil še v najboljših letih, srečno oženjen in veljal je za premožnjega, dokler ni prišel zadnji polom. Kot mladi mož je bil dolgo prokurist tvrdke Klinkstein, ki je izdajala časopis „Fortuna“. Ko je pred leti umrl načelnik te bančne hiše, je Freund prevzel njeno vodstvo in jo dve leti vodil na račun dedičev.

Ko se je oženil z Iv. Eyfler, hčerjo premožnega veletržca, je dobil sredstva, da je sam prevzel to banko in jo prepisal na svoje ime. Kupčije so mu šle po sreči. Njegova menjalnica je imela zaupanje prebivalstva, kakor javalne kake druga in njegovo premoženje se je vedno množilo. Zadnje čase je bil močno zamotan v borzne špekulacije. Ko ga je popustilo več sodrugov v nesrečnem trenutku, je bil njegov propad neizogibljiv. Prizadeval si je pobotati se z upniki na borzi, a se mu ni posrečilo.

Primankljaja ima pokojnikova blagajnica četrta milijona goldinarjev.

Freund je trgoval za druge na borzi in bodo tako ne le ljudje na Dunaji, temveč tudi drugod izgubili. Iz Gradca se je že oglasilo deset oseb, da imajo pri njem vloženih 15.000 gld. Sicer se pa govorilo, da niso poloma krive le borzne špekulacije, temveč je s svojo rodbino tudi preveč potratno živel. Dokler so mu borzne kupčije dobro šle, je to bilo mogoče, a sedaj, ko se je jel denarni trg majati, se je pa to čutilo.

Malo pred smrtjo ga je bil srečal štabni častnik in ga vprašal, če se je bati, da zgubi, kar ima pri

njem vloženega, ker je bil polom na borzi in je tudi slišal, da je Freund prizadet. Bankir ga je pa potolažil, da se ni nič bati in častnik mu je povse verjel. Freund je skušal še predzadnji dan denar vkupe spraviti, da izpolni dolžnosti. Pisal je vsem, od katerih je imel kaj terjati. Pokazalo se je pa, da ima premalo terjati od ljudij, in tudi so bili redki tisti upniki, ki so mu denar plačali. Tako je spoznal, da je polom neizogiben in končal si je življenje z revolverjem, da se izogne sramoti.

— **Zgubljena trgovca.** Na Dunaji sta se zgubila trgovca Ludovik Krendl in Arnold Brachfeld. Bila sta začela trgovati s šivalnimi stroji. Vzela sta na upanje mnoga blaga, a sedaj pa o njiju ni več sledu. Uradno se je ukazalo zapreti njiju prodajalnico.

— **Napad na hišno posestnico.** V Satonu je hišna posestnica Marička Breitholz prišedši domu našla nekega lepo oblečenega tujca v sobi, ki je ravno nekaj preiskaval po predalniku. Zagledavši gospodinja jo je prijel in davil, da se je nezavestna zgrudila na tla. Ko je mislil, da je mrtva, je pobral nekaj vrednostnih stvari in odšel. Čez jedno uro se je posestnica zavedla. Našla je v sobi gumb, katerega je odtrgala tatu. Pokazalo se je, da je gumb nekega prebivalca dotične vasi, katerega je bil tat poprej obiskal in ondu svojo slabo suknjo z boljšo zamenjal. Kdo je tat se ne more dognati.

— **Krvavi dogodek.** V Rimu je lahkoživec marki Delecinque obiskal neko damo, s katero je imel baje znanstvo. Nakrat se sliši iz sobe strel in gospa je ležala hudo ranjena. Marki pravi, da se je igral z revolverjem in se mu je sprožil. Policija mu ne verjame in ga je zaprla.

— **Morski volk v jadranskem morju.** „Agramer Tagblattu“, poročajo iz Komiža v Dalmaciji, da sta dne 1. novembra ujela ribiča brata Mijo in Andrija Mardesjič v tamošnjem pristanišču velikega morskega volka. Ta zver, samica tehtala je 300 kg ter je merila 3 m 80 cm. Ribiča sta spravila zver z velikim trudom v malem svojem čolniču na kopno. Seveda jima ni izostala izdatna nagrada.

— **Žaloigra v obitelji.** V mestecu Moravska Třebova hotel je tovarniški delavec Langer z oglječevim soparom zadušiti sebe, ženo in petero otrok. Vso obitelj našli so v nezavestnem stanju. Prihitevšemu zdravniku se je posrečilo obuditi siromake k življenju. Žena še popoldne ni prišla k besei. Zločinca so izročili kazenskemu sodišču.

— **Drzni roparji.** Poljski listi poročajo iz Varšave, da je po noči 8. t. m. ulomilo devet dobro oboroženih roparjev v občinski urad v Pinčicah (gubernija Petrokov). Roparji so zvezali občinskega pisarja in občinske stražarje, stanujoče v istam poslopju ter jih zaprli v občinski zapor. Potem so mirno razbili blagajno, pobrali denar in sploh vse predmete, ki so imeli količkaj vrednosti.

— **Utopljenec — v mlaki.** V sredo popoldne našli so v mlaki, katero provzroča potok della Tesa pod Katinaro, utopljenega moža. Ta mlaka je globoka nekoliko nad pol metra, široka pa nekoliko nad 2 metra. Dotični mož, kakih 55 let star, jako siromašno opravljen človek, je bržkone po naključju zdrsnil v mlako, kjer se je zadušil. Na lice mesta prišedša komisija izjavila je mnenje, da je bil utopljenec že kakih 16 ur v vodi, predno so ga našli. Utopljenca ni spoznal nihče od prihitevših ljudij. Truplo so odpeljali v mrtvničnico pri sv. Justu v Trstu.

— **Skozi okno ustreljen.** V Sato-Ujhelyju na Ogerskem je nekdo zvečer pri večerji skozi okno ustrelil posestnika Spiegla.

— **Prijeta morilca.** V Ocsi na Ogerskem so prijeli gostilničarja Kovača in bivšega budimpeštanskega redarja Ivana Horvata, ki sta na sumu, da sta umorila srbskega živinskega trgovca Velkovića. Pri njiju so našli revolver, krvavo sekuro in mnogo denarja.

— **Ponesrečeni častniki.** V Varaždinu se je nenavadno veliko število ulanskih častnikov ponesrečilo. Poročnik Mayer pal je s konja in si strl čeljust, poročnik Ceccony je pal s konja in si zlomil dvakrat nogo, poročnik Sladovič je tudi pal s konja in si nogo zlomil. Nadporočnik Subiensi je pal s konja in dolgo ležal v nezavesti.

— **Samomor vojaškega novinca.** S tretjega nadstropja neke vojašnice na Dunaji je skočil te dni vojaški novinec Navratil. Stotnija se je bila ravno vrnila z vaje. Ker pa stotnik ni bil prav z vajami zadovoljen, je še v kosarni vežbal vojake za kazen. To pa Navratilu ni ugajalo, vrgel je puško proč in skočil skozi okno. Bil je takoj mrtev.

— **Delo blazneca.** V Montpelieru je živel 28letni kapitalist s svojo materjo in dvema postrežnicama. Te dni je nekaj podedoval, a zdelo se mu je, da je v dedščini prikrajšan. Zmešalo se mu je v glavi. Bil je silno razburjen. Ko mu je nekega dne prinesla juhe postrežnica, je začel kričati, da ga hoče zastrupiti, in je nanjo ustrelil z revolverjem. K sreči je postrežnica ušla. V tem je pa blaznec ustrelil svojo mater. Potem je stopil k oknu in streljal na ljudi. Ubil drugo postrežnico svojo, ki je hotela v drugo hišo klicati ljudi na pomoč in neko štiriletno deklico. Potem je ustrelil še jednega moškega. Dve dekleti je težko poškodoval. Žandarmerija je zaprla ulico, da niso mogli ljudje več k hiši. Ognjegasci so na to prišli z brizgalnico in ga tako prisilili umakniti se v hišo. V tem so žandarji udrli v hišo in ga prijeli.

— **Oropan trgovski potovalec.** V Sovanovcu v Srbiji so nekega dunajskega trgovskega potovalca blizu kolodvora ubili in oropali.

— **Iz ljubosumnosti ustrelil je na svojo ljubico.** Ano Šveko, dvakrat z revolverjem topničar Prikrat v nekem hotelu v Olumuci, potem pa sam sebe. On je bil takoj mrtev, ona je pa nevarno poškodovana.

— **Štirje roparji prijeti.** V Očarji pri Budimpešti so prijeli štiri ljudi, pri katerih so našli revolverje in mnogo denarja. Tujei nočejo povedati, kdo so. Sodi se, da so ubili in oropali bogatega svinjskega trgovca, katerega so nedavno našli ubitega.

— **Mladi morilci.** V Repšegu na Ogerskem so štirje dvanajst- do štirinajstletni dečki ubili petega, ker so se bali, da jih izda zaradi nekega nedovoljenega dejanja, katerega so storili.

— **Nesreča na mestni železnici.** V Clevelandu v Ameriki je dne 16. t. m. skočil z 200 čevljev visokega mostu v reko jeden vagon mestne železnice. V njem je bilo 30 ljudij. Nekateri so bili pravočasno iz vagona poskakali. Drugi so utonili. Drugi dan so 13 mrtvih iz vode izvlekli.

— **Pobegli kaznjenci.** Iz kaznilnice v Garsteinu pobegli so trije kaznjenci. Prežagali so debele križe pri oknih, in potem so splazili na streho in po strehi se plazili, da so prišli na pravo mesto, kjer so se po vrvi narejeni iz rjuh spustili doli. Jeden mej pobeglimi je bil vrvoplesec in je vaje plezanja po visočinah.

— **Ponarejalci denarja.** V Michelbachu so našli ponarejalnico srebrnega denarja. V tamošnjem mlinu so delali že dolgo denarje elektrotehnik Linsmeier, mizar Endlicher in več drugih. Vodja podjetju je bil omenjeni elektrotehnik. Vsi so stanovali in tudi jedli v mlinu. Imeli so jedno žensko, ki jim je kuhala in kupovala. Naredili in v promet spravili so že bili precej ponarejenega denarja. Žandarmerija je odpeljala ponarejalce k okrožnemu sodišču pri sv. Hipolitu.